

UTEČENCI PŘED NEBEZPEČÍM

Katecheze pro děti ve věku 9 – 12 let

ÚVODNÍ AKTIVITA

Katecheta dětem rozdá papírové kartičky, tužky a igelitové tašky a nastíní situaci: Představte si, že máte dvě minuty na to, abyste se rychle evakovali (přemístili se s těmi nejpotřebnějšími věcmi na bezpečné místo) z domu, protože se blíží velké nebezpečí. Během těchto dvou minut si musíte připravit NEJVÝŠE SEDM nejnutnějších věcí, které byste si vzali do igelitové tašky s sebou.

Děti si tyto věci buď vymyslí samy, nebo jim nabídneme seznam věcí, ze kterých by si ty nejdůležitější mohly vybrat: voda; jeden druh jídla; jedno zvíře; oblíbený plyšák; pastelky; sešit; polštář; kniha; přehrávač; peněženka s platební kartou a s doklady; mobil a nabíječka; nejmilejší obraz; oblíbenou hru; kolečkové brusle; hokejku; skládací nůž a lžice; tři náhrdelníky; tři náramky; náušnice; Nový zákon; sáček s energetickými tyčinkami, tužka nebo propiska a sešit; zápalky a svíčka atd.

Do věcí může být započítán jen jeden druh jídla, jedno zvíře, ale nezapočítávají se do nich lidé a oblečení.

Děti postupně píšou jednotlivé věci na kartičky a hází je do svých igelitových tašek. Jakmile uběhnou dvě minuty, katecheta vyhlásí konec sepisování, děti své tašky vezmou a vyběhnou s nimi na zahradu, do předsíně nebo na jakékoliv jiné místo.

Když se všichni sejdou, katecheta se rozhlédne, zjistí, jestli jsou všichni a oddychne si, že nikdo nezůstal v nebezpečí a všichni se zachránili. Jedno dítě po druhém potom postupně vybaluje z tašek své „věci“ a říká, co si sbalilo a proč. Katecheta neposuzuje negativně žádnou věc, o které děti mluví, maximálně se zeptá, jestli by například matrace nebyly pro útěk příliš těžké... Pak pokračuje ve výkladu:

My jsme si teď na evakuaci jen hráli, ale existují lidé, kteří v těchto dnech právě takto prchají ze svého domova... My dokonce víme, že podobně musel prchat i Pán Ježíš. Vzpomenete si, kdy a za jakých okolností se to stalo?

Katecheta nechá děti přemýšlet a říkat jejich domněnky. Na závěr pokračuje: O této události se píše v evangeliu sv. Matouše a teď si ho můžeme společně přečíst:

Potom, na pokyn ve snu, aby se nevraceli k Herodovi, (mudrci) jinudy odcestovali do své země. Když odešli, hle, anděl Hospodinův se ukázal Josefovi ve snu a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uprchni do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu; neboť Herodes bude hledat dítě, aby je zahubil.“ On tedy vstal, vzal v noci dítě i jeho matku, odešel do Egypta a byl tam až do smrti Herodovy. Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: „Z Egypta jsem povolal svého syna.“ Když Herodes poznal, že ho mudrci oklamali, rozlítil se a dal povraždit všechny chlapce v Betlémě a v celém okolí ve stáří do dvou let, podle času, který vyzvěděl od mudrců.

(Mt 2, 12-16)

To znamená, že Pán Ježíš s Marií a Josefem také prožili podobné věci, jako se dějí dnes. Když je prosíme v modlitbě za lidi, kteří museli opustit svůj domov, můžeme si být jistí, že oni téhle situaci velmi dobře rozumí.

MIGRANTI: PRÁCE S VIDEEM

Katecheta uvede další aktivitu: Teď si pustíme video – podobenství, ve kterém budou na útěku lední medvědi... Všimněte si dobře, co se tam děje – já se vás pak na něco zeptám.

<https://www.youtube.com/watch?v=ugPji8kMK8Q>

Pro katechetu: Následující odstavec stručně shrnuje děj celého příběhu.

Na severním pólu začaly tát ledovce. Bílé medvědí mamince s jejím medvídkem se podaří uniknout zkáze na ledové kře. Přes mořské bouře se jim podaří doplout až do nádherné země, kde žijí medvědí hnědí. Ti ale, jak je vidět, nemají o nové přistěhovalce zájem: vyhánějí je, nedovolí jim vzít si nic k jídlu, a nakonec naženou bílou medvědici i s jejím medvídkem a s dalšími bílými medvědy do popraskané lodi a odešlou je na moře. Stříh. Na pláži běhají lidé a najednou si všimnou malého utopeného bílého medvídky. Jeden z nich si ho vezme a běží dál.

OTÁZKY K VIDEU

Po zhlédnutí videa katecheta položí dětem následující úvodní otázky:

- Proč museli bílí medvědi opustit svou vlast – polární kruh?
- Jak se asi bílí medvědi cítili, když připluli na ten nádherný ostrov?
- Jak se cítili, když jim hnědí medvědi nedali najíst a vyháněli je?
- Viděli jsme nějaký moment, kde se zdálo, že by bílí medvědi mohli s hnědými dobře vycházet?
- Jak se bílí medvědi cítili, když je hnědí medvědi nahnali do lodi a odstrčili od svých břehů?

Po skončení diskuse nad těmito katecheta položí dětem následující nejdůležitější otázku:

- **Proč vlastně hnědí medvědi vyháněli ty bílé a proč je nakonec nahnali do lodi a poslali pryč?**

Jednotlivé odpovědi dětí může katecheta např. psát na velký formát papíru (kartón) barevnými fixy. Zde jsou odpovědi, ke kterým by bylo možné společně dojít:

- Protože si mysleli, že sami mají málo – lakomství;
- Protože ti druzí byli divní a jiní než oni – xenofobie, strach z jinakosti, rasismus;
- Protože si nedokázali představit nouzi, hlad, opuštěnost těch bílých – sobectví, egoismus;
- Nechtěli s nimi mluvit a dozvědět se víc o tom, co se jim stalo – nezájem.

Pokud se sejde málo odpovědí, je vhodné některé z výše uvedených doplnit. Poté se katecheta dětí zeptá, jak by každou z odpovědí vyjádřily jednou vlastností. Ty se připsou za jednotlivé věty, jak je zde naznačeno za pomlčkou.

Pak katecheta děti vyzve, aby vytvořily opak těchto odpovědí:

- Mysleli si, že mají hodně, mají na rozdávání – štědrost;
- Mysleli si, že ti druzí pro ně mohou být obohacením, zajímavou změnou – otevřenost;
- Dokázali si představit, že bílí medvědi mají nouzi, hlad, že jsou opuštění. Měli dojem, jako by se to všechno přihodilo jim samým – empatie, vnímavost;
- Chtěli s nimi mluvit a dozvěděli se o strastech, které zažili – zájem o druhé.

Znovu se vše zapíše, a pak opět ke každé z vět společně vymyslí zobecnění do jedné vlastnosti, kterou děti nebo katecheta přidá za příslušné věty.

ZÁVĚR AKTIVITY

Katecheta shrne:

Ty první vlastnosti, lakota, xenofobie, strach, tupost, nezájem, způsobují, že jsou si lidé vzdálení, i kdyby stáli vedle sebe. To jsou ty skutečné hranice mezi lidmi; ne hranice namalované lidmi na mapě, ale hranice mezi lidskými srdci.

Katecheta přitom na opačné strany těchto vět maluje dvě srdce, která jsou daleko od sebe.

Druhé vlastnosti, štědrost, otevřenost, empatie, zájem, způsobují, že jsou si lidé blízko, i kdyby byli od sebe stovky kilometrů.

Katecheta přitom někde vedle těchto vět namaluje dvě srdce těsně vedle sebe nebo přes sebe.

ZÁVĚREČNÉ OTÁZKY

Katecheta společně s dětmi může najít odpovědi na následující otázky:

- Máte někoho ve svém okolí, kdo se cítí podobně jako ti bílí medvědi? Co byste mohli udělat pro to, aby se cítili jinak, dobře?
- Teď do naší země přichází mnoho utečenců z Ukrajiny... Mnozí mají právě jen tu igelitovou tašku s několika věcmi... Co bychom mohli udělat pro ně? (možné závěry: všimnout si jich; usmát se na ně; zajímat se o ně; všimnout si, když jim něco bude scházet a pořídit jim to; modlit se za ně atd.)
- Stačí, když něco vymyslím já sám, nebo je lepší, když přemýšlíme společně? (zde je možné sdílet zkušenosti s pomocí uprchlíků, které se šíří po internetu, jednotlivé skupiny věřících mají také mnoho svých zkušeností; když je sdílí, pak i ostatní snadněji přijdou na to, co by mohli udělat).

ZÁVĚREČNÁ MODLITBA:

Pane Ježíši, ty jsi také musel prchat spolu s Pannou Marií a Josefem. Ty víš, jaké to je, utíkat před nebezpečím. Dej, prosíme, abychom měli vnímavé srdce pro naše bližní, zvláště pro ty, kteří jsou v nouzi nebo se cítí osaměle. Dej, abychom sami nebo spolu s druhými dokázali pomáhat těm, kteří musí prchat před nespravedlivou válkou, nebo jakýmkoli nebezpečím.